Α.Π. 71263 Αθήνα 20 Νοεμβρίου 2026

ΨΗΦΙΣΜΑ

σχετικά με την Τεχνική Οδηγία του ΤΕΕ για την αποκατάσταση Μνημείων και Διατηρητέων

Ο ΣΑΔΑΣ – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων εκφράζει την έντονη αντίθεσή του σε συγκεκριμένες προβλέψεις του υπό διαβούλευση σχεδίου Τεχνικής Οδηγίας του ΤΕΕ «Κατευθυντήριες Οδηγίες Πρότυπης Διεπιστημονικής Μεθοδολογίας για την Αποκατάσταση Μνημείων και Διατηρητέων Δομημάτων», οι οποίες δημιουργούν σοβαρό κίνδυνο περιορισμού του επιστημονικού και επαγγελματικού ρόλου των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στην τεκμηρίωση, μελέτη και αποκατάσταση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Η προστασία των Μνημείων αποτελεί σύνθετο επιστημονικό αντικείμενο, που απαιτεί ολοκληρωμένη αρχιτεκτονική προσέγγιση και ουσιαστική συνεργασία των συναφών ειδικοτήτων. Η διεπιστημονικότητα δεν μπορεί να αποτελεί πρόσχημα για την κατάτμηση του αρχιτεκτονικού αντικειμένου ή την απόδοση αποκλειστικών αρμοδιοτήτων χωρίς επιστημονική και θεσμική τεκμηρίωση.

Ιδιαίτερα προβληματική είναι η πρόβλεψη της §5.2.3.2, σύμφωνα με την οποία η γεωμετρική τεκμηρίωση εκτελείται από εξειδικευμένους Τοπογράφους Μηχανικούς. Σε συνδυασμό με την §5.2.4, η διατύπωση αυτή δημιουργεί την αντίληψη ότι ο Αρχιτέκτονας περιορίζεται στην αξιοποίηση γεωμετρικών δεδομένων που έχουν παραχθεί από άλλες ειδικότητες. Ωστόσο, η αρχιτεκτονική αποτύπωση αποτελεί ενιαία διαδικασία αναγνώρισης, ανάλυσης και ερμηνείας της ιστορικής εξέλιξης, των οικοδομικών φάσεων, της μορφολογίας, της τυπολογίας και της παθολογίας του μνημείου. Αντίστοιχα, η ψηφιακή τεκμηρίωση και η μοντελοποίηση HBIM απαιτούν ουσιαστική αρχιτεκτονική γνώση και δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται ως αποκλειστικά γεωμετρικές εργασίες. Η αναγκαία συμβολή των Τοπογράφων Μηχανικών στις εξειδικευμένες μετρητικές εργασίες δεν θεμελιώνει αποκλειστικότητα επί της συνολικής τεκμηρίωσης.

Παράλληλα, η παράλειψη των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών από επιμέρους αναφορές στη διεπιστημονική συνεργασία, όπως στην §5.2.8.1, και ο κίνδυνος περιορισμού της συμμετοχής τους στην τεκμηρίωση, παρά την αναγνώριση του συνθετικού ρόλου της αρχιτεκτονικής μελέτης στην §5.5.1.1, αναδεικνύουν την ανάγκη σαφέστερου προσδιορισμού και ουσιαστικής αναγνώρισης του ρόλου των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών σε όλα τα στάδια της αποκατάστασης.

Η ΤΟΤΕΕ οφείλει να εναρμονίζεται πλήρως με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδίως τον Ν. 4858/2021 και την ΥΑ ΥΠΠΟΑ/ΑΤΝΕΚΕ/356112/929 (ΦΕΚ Β΄ 2837/2019). Οι τεχνικές προδιαγραφές οφείλουν να διασφαλίζουν την ποιότητα των μελετών και όχι να εισάγουν, άμεσα ή έμμεσα, νέους επαγγελματικούς αποκλεισμούς.

Η αναγνώριση, εξάλλου, του θεμελιώδους ρόλου του Αρχιτέκτονα στην προστασία και αποκατάσταση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αποτυπώνεται, τόσο σε ευρωπαϊκά θεσμικά πλαίσια, όσο και στις εθνικές νομοθεσίες ευρωπαϊκών χωρών.

Για τους λόγους αυτούς, ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ:

- Εκφράζει την έντονη αντίθεσή του σε προβλέψεις που υποβαθμίζουν τον επιστημονικό ρόλο των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και δημιουργούν προϋποθέσεις αποκλεισμού τους από ουσιώδη στάδια της αποκατάστασης.
- Ζητά την ουσιαστική αναθεώρηση των §§5.2.3 και 5.2.4, με απαλοιφή των διατυπώσεων που αποδίδουν αδικαιολόγητες αποκλειστικότητες στη γεωμετρική και αρχιτεκτονική τεκμηρίωση.
- Ζητά τη ρητή αναγνώριση του επιστημονικού και επαγγελματικού ρόλου των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στην αρχιτεκτονική αποτύπωση, την ψηφιακή τεκμηρίωση και την ανάπτυξη μοντέλων HBIM, στο πλαίσιο ουσιαστικής διεπιστημονικής συνεργασίας.
- Ζητά τη διασφάλιση της ενότητας και συνέχειας της αρχιτεκτονικής τεκμηρίωσης, διάγνωσης, αξιολόγησης και μελέτης των επεμβάσεων, καθώς και την πλήρη εναρμόνιση της Οδηγίας με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Απαιτεί την ουσιαστική συμμετοχή του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, των Αρχιτεκτονικών Σχολών και των αρμόδιων Επιστημονικών Φορέων, στην επανεξέταση και αναθεώρηση της ΤΟΤΕΕ πριν από την οριστική έγκρισή της.

Η προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς απαιτεί επιστημονική τεκμηρίωση, σεβασμό στις ιστορικές και πολιτιστικές αξίες και ουσιαστική συνεργασία. Ο Αρχιτέκτων Μηχανικός έχει θεμελιώδη ρόλο στην αναγνώριση, ερμηνεία, προστασία και ανάδειξη των Μνημείων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ

Ο Πρόεδρος

Δημήτρης Ξυνομηλάκης

Ο Γενικός Γραμματέας

Νέστορας Κανέλλος